

RTA IV valdkond

Tervislik eluviis

AE 4. Rahvastiku kehaline aktiivsus on suurenenud, toitumine on muutunud tasakaalustatumaks ja riskikäitumine on vähenenud

M 1 Rahvastiku kehalise aktiivsuse suurendamine

- Liikumisaasta läbiviimine
- Liikumisharrastuse programmi ellurakendamine
- Maakonna spordiliitude ja maakonna sporditegevuse toetamine
- Eesti Koolispordi Liidu, Spordiliit Jõud ning Eesti Spordiveteranide Liidu toetamine
- Spordistatistika kogumine ning spordiregistri arendamine
- SA Eesti Antidoping ning SA Spordimeditiin toetamine

Liikumisaasta

Eesmärgid:

- Suurendada elanikkonnas liikumisharrastusega tegelejate osakaalu
- Panna inimesed rohkem märkama sporti ja liikumisharrastust
- Tõsta liikumise ja sportimisalast teadlikkust elanikkonna seas

Peamised tegevused:

- Toimus liikumisharrastuse kodulehe www.liigume.ee arendamine, mis jääb kasutusse ka järgmisteks aastateks.
- Peamiseks meediapartneriks oli Delfi, kus avati uus uudiste rubriik „Liikumine“, aasta jooksul ilmus 1282 artiklit, rubriigi vaatamisi aasta jooksul enam kui 1 miljon, millele lisandub veel 20-25% mobiiltelefoni kaudu vaatamisi. Unikaalseid külastusi oli igakuiselt keskmiselt 50 000.
- Lisaks sotsiaalreklaamid meedias, videoklipid, välismeedia kampaaniad, üritustel osalemine.

M 2 Rahvastiku toitumisharjumuste parandamine

- Toitumise ja liikumise rohelise raamatu väljatöötamine.
- Jätkati toitumisalaste teavituskampaaniate läbiviimist, veebikeskkondade arendamist ning Eesti riiklike toitumis- ja toidusoovituste uuendamisprotsessi, mis avaldatakse 2015.a. sügisel.
- Viidi läbi toidu märgistust käsitlev teavitustöö toidukäitlejate ja tarbijate seas.
- Loodi tarbijatele suunatud toidu märgistuse teemaline veebileht, mis avalikustati 2015. a.
- Viidi läbi iga-aastane uuring Eesti elanike toidukaupade ostueelistuste ja hoiakute kohta.
- Viidi läbi toidumärgistust käsitlev uuring.
- Jätkati toitumise faktilise uuringu läbiviimist, mille esialgsed tulemused avalikustatakse 2015. a. sügisel.

M 3 Alkoholist tingitud kahjude vähendamine tervisele ja ühiskonnale

- Alkoholipoliitika roheline raamat kinnitati 20.02.2014
- Ministeeriumitevaheline töörühm jätkab alkoholipoliitika peamise riigipoolse suunajana, töörühm on kogunenud vastavalt vajadusele, käsitletud lisaks roheline raamatu rakendamisele ka teisi alkoholipoliitika seisukohast olulisi protsesse.
- Töörühm:
 - Töötas välja RR rakendusinstrumendi e. seiretabeli
 - Kavandas tegevused iga RR meetme kohta, detailsema tegevuskava 2015 a. kohta
 - Korraldas „alkofoorumi“
 - Töötas välja ettepanekud Eesti Euroopa Liidu poliitikasse
 - Koordineeris ministeeriumite koostööd korrakaitseaduse osas
 - Töötas välja reklaamiseaduse muutmise eelnõu (põhijõud MKM)

Ravi, nõustamine ja ennetus

- „Kainem ja tervem Eesti“ alkoholitarmitamise häire ennetamise ja programmi väljatöötamine (heaks kiidetud 9.01.15)
- Efekt, TarkVanem, NO99
- MNT kampaania joobes juhtimise ennetamiseks
- PÄA kampaania „Ära lase purjus sõpra vette“
- PPA 33 operatsiooni „Alaealiste õigusrikkumiste avastamine

M 4 Tubakast tingitud tervisekahjude vähendamine tervisele ja ühiskonnale

- 30.01 kiideti Vabariigi Valitsuse poolt heaks tubakapoliitika roheline raamat
 - Tubakapoliitika rohelise raamatu meetmete elluviimiseks ning progressi jälgimiseks on koostatud seirekava
 - Moodustatud tubakapoliitika töörihm
- Senised tulemused RR elluviimimisel
- 2014 igapäevasuitsetajate hulk vähenenud **22%-ni**
- RR meetmetest ellu viidud:
 - E-sigareti (ja muude tubakatoodetega sarnanevate) müügi keelustamine alaealistele
 - E-sigareti reklaami keeld (RekS-i muudatus)
 - Suitsuvabade tubakatoodete müügi keelustamine
 - Suitsetamisvahendite müügi keeld alaealistele
 - Käitlemiseks keelatud tubakatoodete suure koguse ja karistuse kehtestamine keelatud tubakatoote suures koguses käitlemise eest (KarS-i muudatus)

Ennetus, nõustamine ja teavitustöö

- Tubakast loobumise nõustamise teenuse osutamiseks vajalike kordustrükiste väljaandmine eesti ja vene keeles
- Toimusid 2 tubakast loobumise nõustajate (TLN) koolitust
- 2014. aastal lisatud koolitusprogrammile motiveeriva intervjuerimise temaatika

Võitlus salaturuga

- Juhuvalikuga piirikontrollide käigus avastatud sigarettide arv on vähenenud 50%
- MTA pidas kinni kinni 20 562 826 salasigarette (9,4 mln ehk 84% enam kui 2013. aastal) ja muid tubakatooteid 10 519 kg (2013. aastal 80 kg), millest 9 158 kg vesipiibu- ja 1351 kg huuletubakas

M 5 Narkootiliste ainete tarbimise ennetamine, vähendamine ning kahjude vähendamine tervisele ja ühiskonnale

- Vabariigi Valitsus kinnitas Uimastitarvitamise vähendamise poliitika valge raamatu
- Psühhiaatrilise abi seaduse muutmise raames alustati arutelusid sõltuvusravile ja rehabilitatsioonile õigusliku aluse loomiseks.
- VAHIS õiguslik alus
- Ennetus- ja teavitustegevused (www.narko.ee, KEAT, Tark Vanem)
- Ravi- ja rehabilitatsiooniteenuste pakkumine alaealistele ja täiskasvanutele (sh karistuse asendamine Šveitsi programmi raames)
- Ette on valmistatud väljatöötamiskavatsus narkomaaniaravi andmekogu isikustamiseks
- Läbi viidi naloksooni programmi kulutõhususe analüüs

M 6 Vigastuste ennetamine ja vähendamine

- Vigastuste rakkerühm
- 116111 – lasteabi telefon
- KEAT võistlused ja laagrid Pää ja maakonna tervisedendajate koostöös
- MNT liiklusohutuse kampaaniad (kiirus, helkurid)
- Pää koolitas erinevate sihtrühmadena tule- ja veeohutuse alasel üle 50 000 inimese.
- Norra FM programm soopõhise vägivalla ennetuseks s.h naiste tugikeskuste toetamine, juristi- ja psühholoogiteenuse pakkumine ohvritele

M 7 Uute nakkusjuhtude ennetamine ja püsiva langustendentsi saavutamine HIV/AIDSi levikus

- Ennetus- ja teavitustegevused (www.hiv.ee, kampaania „Julge rääkida“, seksuaaltervise koolitused ajateenijatele)
- Kahjude vähendamise teenused (süstlavahetus, metadoon-asendusravi, nõustamisteenused, üledoosidest põhjustatud surmade ennetamine, imikute toitesegud)
- HIV-positiivsetele isikutele ravi tagamine (sh vanglates ja arestimajades)
- Alustati pilootprojektiga HIV-testimiste läbiviimiseks perearstikeskustes
- HIV-positiivsete patsientide andmekogu tegevuse toetamine
- WHO ekspertide visiit ja raport

M 8 Elanikkonna kaitsmine tuberkuloosi nakkuse eest

- 2014. a. andmete põhjal TB haigestumine jätkuvalt langeb
- Esimest korda jäi TB haigestumuskordaja (kõik juhud) alla 20, s.o. **18,7** TB juhtu, 100 000 elaniku kohta
- Esmahaigestumine 100 000 elaniku kohta oli **15,6**
- 2014. aastal registreeriti TB registris **246** TB juhtu, neist 205 esmast, 31 retsidiivi ja 10 muud TB korduvravi juhtu
- Vähenes nii MDR-TB kui ka kaksikdiagnoosiga TB/HIV juhtude üldarv
- 2014. a. registreeriti kokku **49 MDR-TB** juhtu, sh 31 esmased; MDR-TB osakaal uute BK+ kopsutuberkuloosi juhtude seas oli 2014. aastal **19,4%**
- 2014. a. registreeriti **24 TB/HIV** haigusjuhtu, HIV-positiivsete TB haigete osakaal **9,2%** (testitud 96,6% kõikidest TB haigetest)

Muud olulisemad tegevused

- **NETS muudatused** - politsei ja TTO koostöö TB põdeva isiku asukoha välja selgitamiseks ja ravile toimetamiseks (eelnõu esitatud VV-le)
- Eesti Kopsuarstide Seltsi ja TAI koostöös tehti EHK-le taotlus **uue TB diagnostika ja ravijuhendi** koostamiseks ning 2015. a. saadud heakskiit
- Kohtumised TB raviga tegelevate raviasutustega ning kokkulepped TB statsionaarse ravi korraldamise osas (TB voodikohtade jaotus ning kaasuvate haiguste ravi korraldus)